

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РІШЕННЯ

26 грудня 2024 р.

Київ

№ 539-р

Справа № 128-26.13/49-23

Про порушення законодавства
про захист економічної конкуренції

Антимонопольний комітет України (далі – Комітет), розглянувши матеріали справи № 128-26.13/49-23 про порушення законодавства про захист економічної конкуренції Бучанською міською радою, передбачене пунктом 3 статті 50 та частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, які призвели до недопущення конкуренції на ринках послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, та подання Департаменту досліджень і розслідувань ринків паливно-енергетичного комплексу та житлово-комунального господарства від 11.11.2024 № 128-26.13/49-23/414-спр з попередніми висновками у справі № 128-26.13/49-23,

ВСТАНОВИВ:

1. ПРЕДМЕТ СПРАВИ

- (1) Дії Бучанської міської ради, які полягають у передачі зовнішніх водопровідно-каналізаційних мереж та споруд у селах Гаврилівка, Блиставиця та Тарасівщина в безоплатне користування приватному комунально-побутовому підприємству «Теплокомунсервіс» (далі – ПКПП «Теплокомунсервіс», Підприємство).
- (2) Дії Бучанської міської ради є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 3 статті 50 та частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, які призвели до недопущення конкуренції на ринках послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

2. ВІДПОВІДАЧ

- (3) Відповідачем є Бучанська міська рада, місцезнаходження: *(інформація, доступ до якої обмежено)*.
- (4) Відповідно до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань Бучанська міська рада є юридичною особою,

організаційно-правова форма – орган місцевого самоврядування (*інформація, доступ до якої обмежено*).

- (5) Основним видом діяльності Бучанської міської ради (*інформація, доступ до якої обмежено*).
- (6) Відповідно до частини першої статті 10 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» (далі – Закон про місцеве самоврядування) сільські, селищні, міські ради є органами місцевого самоврядування, що представляють відповідні територіальні громади та здійснюють від їх імені та в їх інтересах функції і повноваження місцевого самоврядування, визначені Конституцією України, цим та іншим законодавством.
- (7) Відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України від 12 червня 2020 року № 715-р «Про визначення адміністративних центрів та затвердження територій територіальних громад Київської області» місто Буча є адміністративним центром Бучанської міської територіальної громади, до складу якої входить 9 територіальних громад.
- (8) Відповідно до статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» органи влади – міністерства та інші центральні органи виконавчої влади, Верховна Рада Автономної Республіки Крим та органи виконавчої влади Автономної Республіки Крим, державні органи, що здійснюють регулювання діяльності суб'єктів природних монополій, ринків капіталу та організованих товарних ринків, державні органи приватизації, Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення, місцеві органи виконавчої влади.
- (9) Отже, дія Закону України «Про захист економічної конкуренції» поширюється на діяльність Бучанської міської ради.

3. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ДІЇ

- (10) До Антимонопольного комітету України (далі – Комітет) надійшла заява громадянина Сороковського В.Є. від 29.11.2021 б/н (вх. Комітету № 14-01/461-АМ від 29.11.2021) про порушення законодавства про захист економічної конкуренції в діях Бучанської міської ради щодо передачі водопровідно-каналізаційних мереж у безоплатне користування ПКПП «Теплокомунсервіс».
- (11) За результатами розгляду зазначеної вище заяви розпорядженням державного уповноваженого Комітету від 3 травня 2023 року № 07/72-р розпочато розгляд справи № 128-26.13/49-23 про порушення законодавства про захист економічної конкуренції Бучанською міською радою (далі – Розпорядження).
- (12) Листом від 03.05.2023 № 128-26/13/17-2918 копію Розпорядження надіслано Бучанській міській раді. Відповідно до рекомендованого повідомлення про вручення поштового відправлення № 0303515601077 лист вручено за довіреністю 09.05.2023.
- (13) Бучанській міській раді направлено вимогу про надання інформації листом від 19.05.2023 № 128-26.13/07-3263, на яку Бучанська міська рада надала відповідь листом від 22.05.2023 № 12.1-08/1/3079 (вх. Комітету № 5-07/8571 від 26.06.2023).
- (14) Бучанській міській раді направлено вимогу про надання інформації листом від 19.05.2023 № 128-26.13/07-3263, на яку Бучанська міська рада надала відповідь

листом від 22.05.2023 № 12.1-08/1/3079 (вх. Комітету № 5-07/8571 від 26.06.2023).

- (15) ПКПП «Теплокомунсервіс» направлено вимогу про надання інформації листом від 19.05.2023 № 128-26.13/07-3266, на яку надано відповідь листом від 15.06.2023 № 216 (вх. Комітету № 8-07/8322 від 19.06.2023).
- (16) Міністерству розвитку громад, територій та інфраструктури України направлено запит про надання інформації листом Комітету від 19.05.2023 № 128-26.13/07-3262, на який отримано відповідь листом від 02.06.2023 № 7998/25/10-23.
- (17) Міністерству розвитку громад, територій та інфраструктури України направлено повторний запит про надання інформації листом Комітету від 18.01.2024 № 128-26.13/09-607е, на який отримано відповідь листом від 29.02.2024 № 3901/25/10-24 (вх. Комітету № 6-09/2804 від 01.03.2024).
- (18) Товариству з обмеженою відповідальністю «Комплекс Агромарс» (далі – ТОВ «Комплекс Агромарс», Товариство) направлено вимогу про надання інформації від 18.01.2024 № 128-26.13/09-618е, на яку отримано відповідь листом від 02.02.2024 № 94 (вх. Комітету № 8-09/1892 від 12.02.2024).
- (19) Фонду державного майна України направлено лист про надання інформації листом від 18.01.2024 № 128-26.13/09-610е, на який отримано відповідь листом від 09.02.2024 № 10-16-3856 (вх. Комітету № 4-09/1782 від 09.02.2024).
- (20) Київській обласній державній адміністрації направлено лист про надання інформації від 29.03.2024 № 128-26.13/09-3090е, на який отримано відповідь листом від 10.04.2024 № 690/35/01/35/02/2024 (вх. Комітету № 5-09/4950 від 10.04.2024).
- (21) ПКПП «Теплокомунсервіс» направлено вимогу про надання інформації листом від 26.03.2024 № 128-26.13/09-3004е, на який отримано відповідь листом від 22.04.2024 № 213 (вх. Комітету № 8-09/5847 від 25.04.2024).
- (22) Бучанській міській раді направлено вимогу про надання інформації листом від 28.03.2024 № 128-26.13/09-3070е, на який отримано відповідь листом від 18.04.2024 № 12.1-09/2944 (вх. Комітету № 5-09/6102 від 30.04.2024).
- (23) Бучанській міській раді направлено вимогу про надання інформації листом від 10.05.2024 № 128-26.13/09-4822е, на який отримано відповідь листом від 10.06.2024 № 5-09/7923.
- (24) Державній аудиторській службі України направлено лист про надання інформації від 10.05.2024 № 128-26.13/09-4823е, на який отримано відповіді листами від 22.05.2024 № 000600-14/6522-2024 (вх. Комітету № 7-09/7168 від 23.05.2024) та від 11.06.2024 № 262632-14/3686-2024 (вх. Комітету № 7-09/8140 від 14.06.2024).
- (25) Листами від 12.11.2024 № 128-26.13/09-10882е та від 27.11.2024 № 128-26.13/09-1139е Комітет надіслав Бучанській міській раді копію подання від 11.11.2024 № 128-26.13/49-23/414-спр з попередніми висновками у справі № 128-26.13/49-23.
- (26) Бучанська міська рада листом від 06.12.2024 № 12.1-09/7967 (вх. Комітету № 5-09/15697 від 16.12.2024) надіслала до Комітету заперечення на

подання від 11.11.2024 № 128-26.13/49-23/414-спр з попередніми висновками у справі № 128-26.13/49-23.

4. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ

- (27) Повноваження органів місцевого самоврядування визначено Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні»¹.
- (28) Відповідно до статті 1 Закону про місцеве самоврядування:
- представницький орган місцевого самоврядування – виборний орган (рада), який складається з депутатів і відповідно до закону наділяється правом представляти інтереси територіальної громади і приймати від її імені рішення;
 - виконавчі органи рад – органи, які відповідно до Конституції України та цього Закону створюються сільськими, селищними, міськими, районними в містах (у разі їх створення) радами для здійснення виконавчих функцій і повноважень місцевого самоврядування у межах, визначених цим та іншими законами.
- (29) Згідно зі статтею 2 Закону про місцеве самоврядування місцеве самоврядування здійснюється територіальними громадами сіл, селищ, міст як безпосередньо, так і через сільські, селищні, міські ради та їх виконавчі органи, а також через районні та обласні ради, які представляють спільні інтереси територіальних громад сіл, селищ, міст.
- (30) Частиною третьою статті 24 Закону про місцеве самоврядування передбачено, що органи місцевого самоврядування та їх посадові особи діють лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією і законами України, та керуються у своїй діяльності Конституцією і законами України, актами Президента України, Кабінету Міністрів України, а в Автономній Республіці Крим – також нормативно-правовими актами Верховної Ради і Ради міністрів Автономної Республіки Крим, прийнятими у межах їхньої компетенції.
- (31) Згідно із статтею 73 Закону про місцеве самоврядування акти ради, міського голови, виконавчого комітету, прийняті в межах своєї компетенції, є обов'язковими для виконання всіма розташованими на відповідній території органами виконавчої влади, об'єднаннями громадян, підприємствами, установами та організаціями, посадовими особами, а також громадянами, які постійно або тимчасово проживають на відповідній території.
- (32) Діяльність суб'єктів природних монополій у сфері централізованого водопостачання та централізованого водовідведення регулюється Законом України «Про природні монополії».
- (33) Відповідно до абзацу другої частини першої статті 1 Закону України «Про природні монополії» природна монополія – стан товарного ринку, при якому задоволення попиту на цьому ринку є більш ефективним за умови відсутності конкуренції внаслідок технологічних особливостей виробництва (у зв'язку з істотним зменшенням витрат виробництва на одиницю товару в міру збільшення обсягів виробництва), а товари (послуги), що виробляються суб'єктами природних монополій, не можуть бути замінені у споживанні іншими товарами (послугами), у зв'язку із чим попит на цьому товарному ринку менше залежить від зміни цін на ці товари (послуги), ніж попит на інші товари (послуги).

¹ Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» (в редакції, чинній у досліджуваній період).

- (34) Виконавці послуг у сфері централізованого водопостачання та водовідведення є суб'єктами природної монополії та мають ознаки монопольного (домінуючого) становища в межах відповідної території.
- (35) Відповідно до частини другої статті 4 Закону України «Про природні монополії» державний контроль за додержанням законодавства про захист економічної конкуренції у сферах природних монополій здійснюється Антимонопольним комітетом України відповідно до його компетенції.
- (36) Відповідно до частини п'ятої статті 2 Закону України «Про оренду державного та комунального майна»² (далі – Закон про оренду) оренда здійснюється на основі принципів, зокрема, захисту економічної конкуренції та забезпечення конкурентних умов оренди та інших видів договорів.
- (37) Відповідно до абзацу п'ятого частини шостої статті 2 Закону про оренду відносини оренди об'єктів централізованого водо-, теплопостачання і водовідведення, що перебувають у комунальній власності, регулюються цим Законом з урахуванням особливостей, передбачених Законом України «Про особливості передачі в оренду об'єктів централізованого водо-, теплопостачання і водовідведення, що перебувають у комунальній власності».
- (38) Згідно із частиною першою статті 3 Закону про оренду об'єктами оренди за цим Законом є, зокрема, єдині майнові комплекси підприємств, їхніх відокремлених структурних підрозділів.
- (39) Відповідно до частини другої статті 9 Закону про оренду забороняється передавати державне або комунальне майно в безоплатне користування або позичку.
- (40) Особливості передачі в оренду об'єктів у сферах теплопостачання, водопостачання та водовідведення, що перебувають у комунальній власності, особливості оренди таких об'єктів передбачено Законом України «Про особливості передачі в оренду об'єктів у сферах теплопостачання, водопостачання та водовідведення, що перебувають у комунальній власності»³ (далі – Закон про особливості передачі в оренду).
- (41) Відповідно до частини першої статті 2 Закону про особливості передачі в оренду дія цього Закону поширюється на відносини, пов'язані з передачею в оренду цілісних майнових комплексів підприємств, їхніх структурних підрозділів у сферах теплопостачання, водопостачання та водовідведення, що перебувають у комунальній власності.
- (42) Відповідно до частини першої статті 3 Закону про особливості передачі в оренду рішення про передачу в оренду об'єктів у сферах теплопостачання, водопостачання та водовідведення, що перебувають у комунальній власності територіальної громади села, селища, міста, відповідні сільські, селищні, міські ради; стосовно об'єктів, що перебувають у спільній власності територіальних громад і в управлінні районної, обласної ради, відповідна районна, обласна рада за дорученням відповідних рад територіальних громад.

² Закон України «Про оренду державного та комунального майна» (в редакції, чинній у досліджуваний період).

³ Закон України «Про особливості передачі в оренду об'єктів у сферах теплопостачання, водопостачання та водовідведення, що перебувають у комунальній власності» (в редакції, чинній у досліджуваний період).

- (43) Згідно із частиною першою статті 5 Закону про особливості передачі в оренду передача об'єкта у сферах теплопостачання, водопостачання та водовідведення, що перебуває у комунальній власності, в оренду здійснюється за ініціативою фізичних та юридичних осіб, які можуть бути орендарями відповідно до Закону, або виконавчих органів сільських, селищних, міських рад чи місцевих органів виконавчої влади.
- (44) Відповідно до частини четвертої статті 5 Закону про особливості передачі в оренду у разі прийняття відповідною радою, визначеною статтею 3 цього Закону, рішення про пропозицію передачі в оренду об'єкта у сферах теплопостачання, водопостачання та водовідведення, що перебуває у комунальній власності, здійснюється організаційно-технічна підготовка цього об'єкта до передачі в оренду. Після завершення такої підготовки оголошується конкурс на право отримання об'єкта в оренду.
- (45) Проведення конкурсу на право отримання в оренду об'єктів, зокрема, у сфері водопостачання та водовідведення передбачено статтею 7 Закону про особливості передачі в оренду.
- (46) Відповідно до частини другої статті 7 Закону про особливості передачі в оренду оголошення конкурсу здійснюється конкурсною комісією в десятиденний строк з дня її утворення шляхом розміщення у друкованому медіа відповідної ради (за його відсутності – у місцевому друкованому медіа, визначеному такою радою), на офіційному вебсайті центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері житлово-комунального господарства, і на вебсайті відповідної ради (за його наявності) інформації про оголошення конкурсу.
- (47) Відповідно до частини п'ятнадцятої статті 7 Закону про особливості передачі в оренду на підставі висновків конкурсної комісії відповідна рада, визначена у статті 3 цього Закону, не пізніше ніж протягом місяця приймає рішення про переможця конкурсу, про що конкурсна комісія не пізніше ніж протягом п'яти днів з дня прийняття рішення повідомляє переможця.
- (48) Таким чином, підготовка, проведення та визначення переможця конкурсу забезпечується відповідною радою.
- (49) Отже, законодавством, чинним на дату передачі Бучанською міською радою зовнішніх водопровідно-каналізаційних мереж та споруд у селах Гаврилівка, Блиставиця й Тарасівщина в безоплатне користування ПКПП «Теплокомунсервіс», передбачена можливість передачі в оренду цілісного (єдиного) майнового комплексу у сферах теплопостачання, водопостачання та водовідведення, а не в безоплатне користування. При цьому передача в оренду має відбуватися за результатами проведеного конкурсу.

5. ОБСТАВИНИ СПРАВИ

5.1. Інформація від заявника

- (50) До Комітету надійшла заява громадянина Вячеслава Сороковського від 29.11.2021 б/н (вх. Комітету № 14-01/461-АМ від 29.11.2021) про порушення Бучанською міською радою законодавства про захист економічної конкуренції.
- (51) Заявник у діях Бучанської міської ради щодо прийняття рішення Бучанської міської ради від 24.10.2019 № 4061-67-VII «Про передачу зовнішніх водопровідно-

каналізаційних мереж та споруд у селах Гаврилівка, Блισταвиця й Тарасівщина в безоплатне користування приватному комунально-побутовому підприємству «Теплокомунсервіс» (далі – Рішення № 4061) вбачав ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції у вигляді антиконкурентних дій органу влади.

- (52) Так, згідно з Рішенням № 4061 у селах Гаврилівка, Блισταвиця та Тарасівщина зовнішні водопровідно-каналізаційні мережі та споруди були передані ПКПП «Теплокомунсервіс» в безоплатне користування для здійснення діяльності щодо надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення без проведення відповідного конкурсу.

5.2. Інформація від Бучанської міської ради

- (53) Бучанська міська рада листом від 24.10.2022 № 12.1-08/1/3780 (вх. Комітету № 5-07/8426 від 31.10.2022) повідомила, що конкурс на право отримання в оренду об'єктів водопостачання та водовідведення не проводився.

- (54) За поясненням Бучанської міської ради (лист від 24.10.2022 № 12.1-08/1/3780 (вх. Комітету № 5-07/8426 від 31.10.2022) послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в селах Гаврилівка, Блισταвиця та Тарасівщина надавали житлово-комунальне підприємство ЖКП «Поліське» (далі – ЖКП «Поліське») та комунальне підприємство «Блισταвиця сервіс» (далі – КП «Блισταвиця сервіс»).

Підставою для прийняття Рішення № 4061 стали ліквідація ЖКП «Поліське», фінансова неплатоспроможність КП «Блισταвиця сервіс» та неможливість ними надавати послуги з централізованого водопостачання / водовідведення.

- (55) Згідно з додатком 1 до рішення Бучанської міської ради від 26 березня 2020 року № 4736 *«Про затвердження актів прийому-передачі зовнішніх водопровідно-каналізаційних мереж та споруд в селах Гаврилівка, Блισταвиця та Тарасівщина та прийняття в безоплатне користування ПКПП «Теплокомунсервіс»* (далі – Рішення 4736) визначено перелік майна, переданого в безоплатне користування, зокрема, артсвердловина, насосний агрегат, мережні насоси, водонапірна башта, трансформаторна підстанція, трансформатор, лічильник електроенергії, водопровідні мережі по селу, каналізаційні наружні мережі. Одночасно передано таку технічну документацію: паспорти свердловин, технічні паспорти на виробничі будинки артсвердловин, технічний паспорт на виробничий будинок будівлі водопідготовки, технічний паспорт на виробничий будинок каналізаційної насосної станції.

- (56) Бучанська міська рада листом від 22.05.2023 № 121-08/1/3079 (вх. Комітету № 5-07/8571 від 26.06.2023) зазначила, що об'єкти водопостачання та водовідведення, які передані ПКПП «Теплокомунсервіс», не є цілісним майновим комплексом, оскільки Рішенням № 4061 передано лише частину об'єктів водопостачання та водовідведення, а це декілька свердловин, без каналізаційної системи, без земельних ділянок, на яких вони розміщені, при цьому частина каналізаційних стоків у селі Гаврилівка надходить до очисних споруд, які знаходяться у приватній власності в ТОВ «Комплекс Агромарс».

- (57) Також Бучанська міська рада повідомила, що здійснювала фінансування робіт «Реконструкція майданчика водопровідних споруд із застосуванням новітніх технологій та встановлення обладнання з очистки та знезалізнення питної води» за адресою: «Київська область, с. Гаврилівка, вул. Соснова, 2», тобто даний об'єкт теж не передавався ПКПП «Теплокомунсервіс».

- (58) Відповідно до листа Бучанської міської ради від 18.04.2024 № 12.1-09/2944 (вх. Комітету № 5-09/6102 від 30.04.2024) у період з 2018 по 2021 рік на території Бучанської міської територіальної громади підприємствами, що надавали послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення були ПКПП «Теплокомунсервіс», комунальне підприємство «Ірпіньводоканал» Ірпінської міської ради, комунальне підприємство «Блиставиця сервіс» та житлово-комунальне підприємство «Поліське».
- (59) Рішенням Бучанської міської ради від 17.02.2022 № 2943-28-VIII всі об'єкти водопостачання та водовідведення передано комунальному підприємству «Бучасервіс» (далі – КП «Бучасервіс») в господарське відання. На виконання даного рішення було проведено реєстрацію права господарського відання на об'єкти водопостачання та водовідведення в державному реєстрі речових прав на нерухоме майно за КП «Бучасервіс» та отримано витяги з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно.
- (60) КП «Бучасервіс» отримало ліцензію на право провадження господарської діяльності з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення на території Київської області, видану розпорядженням Київської обласної державної адміністрації від 27.04.2021 № 240, та дозвіл на спеціальне водокористування від 21.12.2021 № 186/КВ/49д-21.
- (61) Рішенням виконавчого комітету Бучанської міської ради від 15.02.2022 № 74 встановлено тарифи на послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, які надаються КП «Бучасервіс» на території населених пунктів Бучанської міської територіальної громади.
- (62) Всі об'єкти водопостачання та водовідведення підключені до електропостачання, про що свідчить укладений договір між КП «Бучасервіс» та ТОВ «Київська обласна енергопостачання компанія» про постачання електричної енергії постачальником універсальних послуг від 02.05.2022 № 420081773.
- (63) Відповідно до пункту 1 рішення Бучанської міської ради від 05.03.2024 № 4217-56-VIII «Про передачу зовнішніх водопровідно-каналізаційних мереж та споруд в селах Гаврилівка, Блиставиця та Тарасівщина комунальному підприємству «Бучасервіс» (далі – Рішення № 4217) вирішено передати зовнішні водопровідно-каналізаційні мережі та споруди в селах Гаврилівка, Блиставиця та Тарасівщина та об'єкт «Водяна насосна станція», розміщений за адресою: вул. Тургенєвська, 28, в м. Буча в господарське відання КП «Бучасервіс» терміном до 01.04.2024.
- (64) Також відповідно до пункту 2 вказаного рішення ПКПП «Теплокомунсервіс» рекомендовано передати абонентську базу (населення), дебіторську заборгованість станом на 01.04.2024, бухгалтерську та технічну документацію на ці об'єкти.
- (65) Згідно з пунктом 7 Рішення № 4217, рішення Бучанської міської ради від 24.10.2019 № 4061-67-VII «Про передачу зовнішніх водопровідно-каналізаційних мереж та споруд в селах Гаврилівка, Блиставиця та Тарасівщина в безоплатне користування ПКПП «Теплокомунсервіс» визнано таким, що втратило чинність.
- (66) Між директором ПКПП «Теплокомунсервіс» та начальником КП «Бучасервіс» 01 квітня 2024 року підписано акт прийому-передачі зовнішніх водопровідно-каналізаційних мереж та споруд у селах Гаврилівка, Блиставиця й Тарасівщина.

- (67) Відповідно до листа Бучанської міської ради від 03.06.2024 № 12.1-09/4026 (вх. Комітету № 5-09/7923 від 10.06.2024) КП «Бучасервіс», як єдиний надавач послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в населених пунктах Бучанської міської територіальної громади, розпочало 02.04.2024 надавати послуги.

5.3. Інформація від ПКПП «Теплокомунсервіс»

- (68) ПКПП «Теплокомунсервіс» листами від 27.01.2023 № 29 (вх. Комітету № 8-07/2900 від 03.01.2023) та від 01.02.2023 № 33 (вх. Комітету № 8-07/2797 від 01.02.2023) повідомило, зокрема, що:
- майно, яке було передане в користування ПКПП «Теплокомунсервіс», знаходилося в незадовільному стані та потребувало капітального ремонту або заміни, що й було зроблено у 2020 році;
 - передане майно не було цілісним майновим комплексом.
- (69) Разом із цим в обґрунтування зазначених тверджень ПКПП «Теплокомунсервіс» не надало підтвердних документів.
- (70) Відповідно до листа ПКПП «Теплокомунсервіс» від 22.04.2024 № 213 (вх. Комітету № 8-09/5847 від 25.04.2024):
- на виконання Рішення № 4217 передало зовнішні водопровідно-каналізаційні мережі та споруди в селах Гаврилівка, Блиставиця й Тарасівщина КП «Бучасервіс»;
 - з 01.04.2024 ПКПП «Теплокомунсервіс» не використовує зовнішні водопровідно-каналізаційні мережі та споруди в селах Гаврилівка, Блиставиця та Тарасівщина.

5.4. Інформація від ТОВ «Комплекс Агромарс»

- (71) Відповідно до листа ТОВ «Комплекс Агромарс» від 02.02.2024 № 94 (вх. Комітету № 8-09/1892 від 12.02.2024) у власності Товариства в с. Гаврилівка є очисні споруди технологічною потужністю для очищення стоків 8000 м³ за добу. Очисні споруди в основному використовувалися для власних потреб підприємства та надання послуг з очистки стоків із населеного пункту с. Гаврилівки.
- (72) Власністю ТОВ «Комплекс Агромарс» є очисні споруди та власні комунікації, які використовуються для ведення господарської діяльності підприємства і є лише частиною майнового комплексу Товариства.
Зовнішні водопровідно-каналізаційні мережі, які проходять по селу Гаврилівка, та по яких надходять каналізаційні стоки до очисних споруд, не є власністю Товариства.
- (73) У зв'язку зі скрутним фінансовим становищем Товариство передало в користування очисні споруди, які йому належать, Бучанській міській ради на термін до відновлення роботи підприємства після закінчення процедури банкрутства.
З кінця 2021 року Товариство не здійснює послуг з очистки стоків, так як знаходиться у процедурі банкрутства.

5.5. Інформація від Міністерства розвитку громад та територій України (далі – Мінінфраструктури) та Фонду державного майна України

- (74) З питаннями щодо правомірності передачі зовнішніх водопровідно-каналізаційних мереж та споруд у безоплатне користування, у тому числі, приватному підприємству,

Комітет звернувся за роз'ясненнями до Фонду державного майна України та Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури України.

- (75) Фонд державного майна України в листі від 09.02.2024 № 10-16-3856 (вх. Комітету № 4-09/1782 від 09.02.2024), зокрема, зазначив: «На час прийняття рішення Бучанської міської ради діяв Закон України «Про оренду державного та комунального майна» від 10.04.1992 № 2269-ХІІ. Відповідно до пункту 6 статті 1 Закону України «Про оренду державного та комунального майна» відносини оренди об'єктів централізованого водопостачання, теплопостачання і водовідведення, що перебувають у комунальній власності, регулюються Законом України «Про оренду державного та комунального майна» з урахуванням особливостей, передбачених Законом України «Про особливості передачі в оренду об'єктів централізованого водо-, теплопостачання і водовідведення, що перебувають у комунальній власності».
- (76) Частиною першою статті 2 Закону про особливості передачі в оренду встановлено, що його дія поширюється на відносини, пов'язані з передачею в оренду цілісних майнових комплексів підприємств, їхніх структурних підрозділів у сферах теплопостачання, водопостачання та водовідведення, що перебувають у комунальній власності.
- (77) Відповідно до статті 7 Закону про особливості передачі в оренду після завершення підготовки об'єкта у сферах теплопостачання, водопостачання та водовідведення, що перебувають у комунальній власності, до передачі в оренду відповідна рада, визначена статтею 3 цього Закону, своїм рішенням: затверджує конкурсну документацію, утворює конкурсну комісію, затверджує її склад та порядок роботи, оголошує конкурс, визначає розмір реєстраційного внеску для участі в конкурсі.
- (78) Частинами дев'ятою та десятою статті 11 Закону про особливості передачі в оренду встановлено, що орендна плата за користування об'єктом тепло-, водопостачання і водовідведення вноситься орендарем в безготівковій формі незалежно від результатів його господарської діяльності, у розмірі та в строк, визначені договором оренди. Розмір орендної плати визначається, враховуючи вартість орендованого об'єкта за результатами його оцінки, проведеної в порядку, встановленому законодавством про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність. Розмір орендної плати підлягає індексації відповідно до законодавства. Договір оренди може передбачати надання орендареві пільг щодо орендної плати.
- (79) Отже, за висновками Фонду державного майна України «Закон України «Про особливості передачі в оренду об'єктів централізованого водо-, теплопостачання і водовідведення, що перебувають у комунальній власності» не містить положень про можливість безоплатної передачі та передачі без проведення конкурсу цілісного майнового комплексу об'єктів комунальної власності у сфері водопостачання та водовідведення».
- (80) У листі Мінінфраструктури від 29.02.2024 № 3901/25/10-24 (вх. Комітету № 6-09/2804 від 01.03.2024), зокрема, зазначено: «Законом України «Про особливості передачі в оренду об'єктів централізованого водо-, теплопостачання і водовідведення, що перебувають у комунальній власності» визначено особливості передачі в оренду об'єктів цілісних майнових комплексів підприємств, їхніх структурних підрозділів у сферах теплопостачання, водопостачання та водовідведення, що перебувають у комунальній власності, а також господарським використанням об'єктів оренди шляхом проведення конкурсу».

- (81) Конкурс на право отримання в оренду об'єктів у сферах теплопостачання, водопостачання та водовідведення передбачає, зокрема, підготовку інформації про оголошення конкурсу, проекту конкурсної документації, інформації щодо умов конкурсу, погодження умов конкурсу з центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері житлово-комунального господарства, утворення конкурсної комісії, розміщення оголошення у друкованому медіа відповідної ради, прийняття заяв від претендентів, розгляд конкурсних пропозицій конкурсною комісією, процедуру визначення переможця тощо.
- (82) У разі, якщо об'єкт у сферах теплопостачання, водопостачання та водовідведення, що перебуває в комунальній власності, не є цілісним майновим комплексом, застосовується механізм передачі в оренду державного та комунального майна, визначений Законом України «Про оренду державного та комунального майна» та Порядком передачі в оренду державного та комунального майна, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 03.06.2020 № 483 «Деякі питання оренди державного та комунального майна».
- (83) Таким чином, відповідно до наданих Мінінфраструктури та Фондом державного майна України роз'яснень, законодавством визначено особливості передачі в оренду об'єктів у сфері водопостачання та водовідведення, що перебувають у комунальній власності, а саме, шляхом проведення конкурсу.
- (84) При цьому законодавством не визначено можливості безоплатної передачі, у тому числі приватному підприємству, цілісного майнового комплексу об'єктів комунальної власності у сфері водопостачання та водовідведення.

5.6. Висновки Комітету за результатами аналізу викладеної інформації

- (85) Як зазначалося в пункті 39 цього рішення, відповідно до частини другої статті 9 Закону про оренду забороняється передавати державне або комунальне майно в безоплатне користування або позичку.
- (86) Відповідно до статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції»⁴ єдиний майновий комплекс – усі види майна, що сукупно забезпечують господарську діяльність суб'єкта господарювання, у тому числі будівлі, споруди, устаткування, інвентар, сировина, продукція, права вимоги, борги, а також право на торговельну марку або інше позначення та інші права, включаючи права на земельні ділянки, в тому числі цілісний майновий комплекс.
- (87) Відповідно до статті 191 Цивільного кодексу України⁵ підприємство є єдиним майновим комплексом, що використовується для здійснення підприємницької діяльності. До складу підприємства як єдиного майнового комплексу входять усі види майна, призначені для його діяльності, включаючи земельні ділянки, будівлі, споруди, устаткування, інвентар, сировину, продукцію, права вимоги, борги, а також право на торговельну марку або інше позначення та інші права, якщо інше не встановлено договором або законом.
- (88) Згідно із частиною першою статті 377 Цивільного кодексу України до особи, яка набула право власності на житловий будинок (крім багатоквартирного), будівлю або споруду,

⁴ Закон України «Про захист економічної конкуренції» (в редакції, чинній у досліджуваний період).

⁵ Цивільний кодекс України (в редакції, чинній у досліджуваний період).

переходить право власності, право користування на земельну ділянку, на якій вони розміщені без зміни її цільового призначення в обсязі та на умовах, встановлених для попереднього землевласника (землекористувача).

- (89) З огляду на перелік переданого Бучанською міською радою майна, це майно в сукупності забезпечувало здійснення Підприємством господарської діяльності, а отже, являлось єдиним (цілісним) майновим комплексом відповідно до чинного законодавства.
- (90) Враховуючи зазначене, передача зовнішніх водопровідно-каналізаційних мереж та споруд мала відбуватися відповідно до Закону про особливості передачі в оренду саме шляхом передачі в оренду за результатами конкурсу.
- (91) У такому випадку потенційними учасниками конкурсу на ринках послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення можуть виступати суб'єкти господарювання, які здійснюють свою діяльність у сфері централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в інших прилеглих населених пунктах Київської області, у тому числі на території Бучанської міської територіальної громади.
- (92) Як зазначалося в пункті 58 цього рішення, у період з 2018 по 2021 рік на території Бучанської міської територіальної громади підприємствами, що надавали послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення були ПКПП «Теплокомунсервіс», комунальне підприємство «Ірпіньводоканал» Ірпінської міської ради, комунальне підприємство «Блиставиця сервіс» та житлово-комунальне підприємство «Поліське».
- (93) Крім того, на території Київської області на дату вчинення Бучанською міською радою порушення здійснювали господарську діяльність й інші суб'єкти господарювання, установчими документами яких передбачено провадження діяльності у сфері централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, зокрема, комунальне підприємство «Бородянка водоканал», комунальне підприємство «Комбінат комунальних послуг с. Білогородка Білогородської сільської ради Бучанського району Київської області» та інші.
- (94) Натомість, ПКПП «Теплокомунсервіс» отримало переваги під час здійснення господарської діяльності з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення не завдяки власним досягненням, здобутим у результаті участі у відповідній конкурсній процедурі, внаслідок чого було б забезпечено змагання з іншими суб'єктами господарювання-конкурентами, що є однією з умов економічної конкуренції, а за рахунок зовнішніх чинників, якими в цьому випадку є вплив органу місцевого самоврядування, наділеного владними повноваженнями.
- (95) Отже, дії Бучанської міської ради, які полягали в непроведенні конкурсу, призвели до недопущення конкуренції.
- (96) Враховуючи, що Рішення № 4061 втратило чинність, порушення законодавства про захист економічної конкуренції в діях Бучанської міської ради припинено.

6. КВАЛІФІКАЦІЯ ДІЙ ВІДПОВІДАЧА

- (97) Відповідно до абзацу першого статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» економічна конкуренція – це змагання між суб'єктами господарювання з метою здобуття завдяки власним досягненням переваг над іншими суб'єктами господарювання, внаслідок чого споживачі, суб'єкти господарювання мають можливість вибирати між кількома продавцями, покупцями, а окремий суб'єкт господарювання не може визначати умови обороту товарів на ринку.
- (98) Згідно із частиною першою статті 2 Закону України «Про захист економічної конкуренції» цим Законом регулюються відносини органів державної влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю із суб'єктами господарювання; суб'єктів господарювання з іншими суб'єктами господарювання, із споживачами, іншими юридичними та фізичними особами у зв'язку з економічною конкуренцією.
- (99) Відповідно до частини першої статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції» державна політика у сфері розвитку економічної конкуренції та обмеження монополізму в господарській діяльності, здійснення заходів щодо демонополізації економіки, фінансової, матеріально-технічної, інформаційної, консультативної та іншої підтримки суб'єктів господарювання, які сприяють розвитку конкуренції, здійснюється органами державної влади, органами місцевого самоврядування та органами адміністративно-господарського управління та контролю.
- (100) Відповідно до частини другої статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції» суб'єкти господарювання, органи влади, органи місцевого самоврядування, а також органи адміністративно-господарського управління та контролю зобов'язані сприяти розвитку конкуренції та не вчиняти будь-яких неправомірних дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію.
- (101) Відповідно до частини четвертої статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції» державний контроль за додержанням законодавства про захист економічної конкуренції, захист інтересів суб'єктів господарювання та споживачів від його порушень здійснюється органами Антимонопольного комітету України.
- (102) Частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» передбачено, що антиконкурентними діями органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю є прийняття будь-яких актів (рішень, наказів, розпоряджень, постанов тощо), надання письмових чи усних вказівок, укладення угод або будь-які інші дії чи бездіяльність органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю (колегіального органу чи посадової особи), які призвели або можуть призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції.
- (103) Згідно з положеннями частини третьої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» вчинення антиконкурентних дій органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю забороняється і тягне за собою відповідальність згідно з законом.
- (104) Згідно з пунктом 3 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» антиконкурентні дії органів влади, органів місцевого самоврядування, органів

адміністративно-господарського управління та контролю є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції.

- (105) Отже, органи місцевого самоврядування та їх виконавчі комітети повинні здійснювати заходи щодо створення та розвитку конкурентного середовища на ринках.
- (106) Ринки послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення перебувають у стані природної монополії, тому виконання органами місцевого самоврядування зобов'язання щодо сприяння розвитку конкуренції здійснюється шляхом створення відповідних умов, в тому числі завдяки проведенню конкурсів. Проведення конкурсу стимулює розвиток конкурентного середовища, а також сприяє підвищенню рівня якості даних послуг.
- (107) Як встановлено під час розгляду справи, Бучанська міська рада в порушення законодавства у сфері водопостачання та водовідведення передала підприємству приватної форми власності – ПКПП «Теплокомунсервіс» у безоплатне користування об'єкти водопостачання та водовідведення, які забезпечили здійснення діяльності з централізованого водопостачання та водовідведення, без проведення конкурсу.
- (108) Недотримання норм законодавства у сфері водопостачання та водовідведення призвело до недопущення конкуренції та, відповідно, до незабезпечення органами місцевого самоврядування заходів, які сприятимуть розвитку економічної конкуренції.
- (109) Отже, дії Бучанської міської ради, які полягали в непроведенні конкурсу на право отримання в оренду об'єктів у сфері водопостачання та водовідведення, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, які призвели до недопущення конкуренції.

7. ЗАПЕРЕЧЕННЯ ВІДПОВІДАЧА ТА ЇХ СПРОСТУВАННЯ

- (110) Бучанська міська рада листом від 06.12.2024 № 12.1-09/7967 (вх. Комітету № 5-09/15697 від 16.12.2024) надала свої заперечення на подання від 11.11.2024 № 128-26.13/49-23/414-спр з попередніми висновками у справі № 128-26.13/49-23.
- (111) У запереченнях Бучанська міська рада повідомила, що не погоджується з висновками Комітету, викладеними в поданні, та обґрунтовує свої дії таким.
- (112) За твердженням Бучанської міської ради, процедура передачі об'єктів водо-каналізаційного господарства не мала здійснюватися відповідно до Закону України «Про особливості передачі в оренду об'єктів у сферах теплопостачання, водопостачання та водовідведення, що перебувають у комунальній власності» на конкурсних засадах, оскільки цей закон регулює передачу в оренду на конкурентних засадах, цілісних майнових комплексів підприємств, їхніх структурних підрозділів у сферах теплопостачання, водопостачання та водовідведення, що перебувають у комунальній власності. Однак об'єкти водопостачання та водовідведення, які передані ПКПП «Теплокомунсервіс», не є цілісним майновим комплексом у своїй сукупності.
- (113) У підтвердження свого висновку Бучанська міська рада зазначила, що:

- було передано лише частину об'єктів водопостачання та водовідведення, а це декілька свердловин, без каналізаційної системи, без земельних ділянок, на яких вони розміщені;

- частина мереж, що передавалася, розташовані на вулицях та провулках населених пунктів села Блиставиця та села Гаврилівка й виключно в межах цих населених пунктів, ці населені пункти не є суміжними і не межують між собою, а відстань між ними становить 9,54 км. Таким чином, для створення єдиної централізованої системи між мережами сіл Блиставиця та Гаврилівка необхідно було додатково створити та передати 9,54 км мереж;

- частина каналізаційних стоків у селі Гаврилівка надходить до очисних споруд, які знаходяться у приватній власності в ТОВ «Комплекс Агромарс», що ще раз підтверджує відсутність системи єдиного майнового комплексу. При цьому між Бучанською міською радою та ПКПП «Теплокомунсервіс» договори щодо передачі зовнішніх водопровідно-каналізаційних мереж та споруд у селах Гаврилівка, Блиставиця й Тарасівщина не укладались.

(114) Водночас зазначені твердження Бучанської міської ради спростовуються матеріалами справи, зокрема, з огляду на перелік майна, переданого згідно з Рішенням № 4736.

(115) Передане майно, зокрема, артезіанська свердловина, насосний агрегат, мережні насоси, водонапірна башта, трансформаторна підстанція, трансформатор, лічильник електроенергії, водопровідні мережі по селу, каналізаційні зовнішні мережі в сукупності забезпечило здійснення Підприємством господарської діяльності в кожному з населених пунктів, зазначених у Рішеннях № 4061 та № 4736, а отже, являлось єдиним (цілісним) майновим комплексом відповідно до чинного законодавства, у тому числі законодавства про захист економічної конкуренції, зокрема, норм статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», статті 191 та частини першої статті 377 Цивільного кодексу України.

(116) Майно, що було передане, становило господарський об'єкт із завершеним циклом виробництва (надання послуг), оскільки в селах Гаврилівка, Блиставиця й Тарасівщина до передачі зовнішніх водопровідно-каналізаційних мереж у користування ПКПП «Теплокомунсервіс» послуги централізованого водопостачання та централізованого водовідведення надавали ЖКП «Поліське» та КП «Блиставиця сервіс», а після передачі – ПКПП «Теплокомунсервіс» почало здійснювати діяльність з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в зазначених селах і надавати відповідні послуги місцевим споживачам.

8. ОСТАТОЧНІ ВИСНОВКИ У СПРАВІ

(117) Отже, доказами, зібраними у справі № 128-26.13/49-23, доведено, що дії Бучанської міської ради, які полягали в непроведенні конкурсу, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, які призвели до недопущення конкуренції.

(118) Відповідно до пункту 2 розділу II «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України від 09.08.2023 № 3295-ІХ «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення законодавства про захист економічної конкуренції та діяльності Антимонопольного комітету України» справи про порушення законодавства про захист

економічної конкуренції, розгляд яких розпочато до дня набрання чинності цим Законом, розглядаються відповідно до законодавства, яке діяло до дня набрання чинності цим Законом.

Враховуючи викладене, керуючись статтею 7 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтею 48 Закону України «Про захист економічної конкуренції» та пунктом 32 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року № 5 (в редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29.06.1998 № 169-р), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 6 травня 1994 року за № 90/299 (із змінами), Антимонопольний комітет України

ПОСТАНОВИВ:

Визнати дії Бучанської міської ради (*інформація, доступ до якої обмежено*), які полягали в передачі зовнішніх водопровідно-каналізаційних мереж та споруд у селах Гаврилівка, Блиставиця й Тарасівщина в безоплатне користування приватному комунально-побутовому підприємству «Теплокомунсервіс» (*інформація, доступ до якої обмежено*) без проведення конкурсної процедури, передбаченої чинним законодавством, порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 3 статті 50 та частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, які призвели до недопущення конкуренції на ринках послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

Голова Комітету

Павло КИРИЛЕНКО